UUTISET

Myös se, että pyritään saamaan ennakkomaksuja tukiin, voi helpottaa kassakriisiä. **VILJELIJÄ MINNA HÄKKINEN, MUURAME**

Marttila: Normien perkaus aloitettava heti

Valtiontalouden säästöt koskettavat laajasti viljelijöitä. MTK ei hyväksy syksylle kaavailtavia maataloustukien leikkauksia.

Normitalkoot luvattiin ja niistä on heti aloitettava hallituksen avokonttorissa, sanoo tuottajajärjestö MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila**. Järjestön mielestä heti aluksi tulisi koota yksityiskohtainen lista kaikista tuottavuutta tai työllisyyden kasvua hidastavista pykälistä.

”Biotalouden tai maatalouden lista on pitkä”, sanoo Marttila.

MTK valmisteli jo viime syksynä listan, joka on hallituksen käytettävissä. Marttila mainitsee, että lupabyrokratian purkaminen ja käsittelyn jouhevoittaminen ovat etusijalla. Myös valitusoikeutta pitää rajata.

”Erinomaista on, jos lupakäsitelylle asetetaan pian määräajat.”

Leikkauksia ei voi hyväksyä

Hallitusohjelman leikkaukset koskettavat heti maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaa. Asteittain vuoteen 2019 mennessä ministeriön on säästettävä toimintamenoista yhteensä 70 miljoonaa euroa.

Marttilan mielestä maataloussäästöt tulevat pahimpaan mahdolliseen aikaan.

”Ajoitus oli huonoin mahdollinen. Maataloudella menee nyt markkinoilla huonommin kuin koskaan.”

Maaseutuohjelman toteutuminen voi vaarantua. Jos säästöt olivat olleet tiedossa jo viime syksynä, tilanne olisi toinen. Nyt voi käydä, että vauhdista säästöjen tekeminen vaikeutuu. Marttila pelkää, että Suomi lähettää EU:lle päätöksillä väärän viestin epäluotettavana toimijana.

Marttila esittää, että säästöt käytäisiin uuden maatalousministerin kanssa huolella läpi ilman kiirettä.

”Jos leikkaukset vaarantavat suomalaista ruuan tuotantoa, leikkaukset on tarvittaessa peruttava”, hän toteaa.

Lisää säästöjä luvassa syksyllä?

Maataloutta uhkaa myös suora tukileikkaus. Kansallista maataloustukea leikataan, mikäli elokuuhun mennessä ei synny hallituksen tavoittelemaa yhteiskuntasopimusta.

Kaiken kaikkiaan lisäleikkauksia on luvassa yhteensä 1,5 miljardia euroa.

Marttila sanoo, että Suomen etu on, että laaja sopu syntyy. Hän patistelee osapuolia pöytiin. Maataloustuottajilla ei ole hinkua neuvottelupöytään, kuuluu viesti.

”Haaste on iso, mutta työmarkkinaosapuolilla on sentään kuukausia aikaa neuvotella sopu valmiiksi. Kyse ei ole enää päivistä.”

Ruokaviennissä iso tavoite

Ruuan kauppataseen pitäisi parantua jopa puoli miljardia euroa. Marttilan mielestä suomalaisen ruuanviennin edistäminen tai vastaavasti tuontiruuan vähentäminen ovat kannatettavia tavoitteita.

”Tämä täytyy ottaa heti esille hallituksen jäsenten kanssa.”

Biotalouden kehittämiselle asetettuja tavoitteita Marttila kehuu. Tavoite energiaomavaraisesta Suomesta on Marttilan mielestä edelleen mahdollinen.

Puun käyttöä voitaisiin lisätä nykytasosta jopa 30 miljoonalla kuutiolla. Hallituksen tavoitteena on 15 miljoonan kuution lisäys. ”Metsäteollisuus investoi ja metsänomistajat tarjoavat puuta markkinoille. Tätä juuri tarvitaan nyt.”

Marttilan mielestä hyvä on, että myös metsätilojen sukupolvenvaihdoksiin on luvassa uusia kannustimia.

JANNE IMPIÖ

Maa- ja metsätalousalaa koskevat leikkaukset

MT Lähde: hallitusohjelma 2015	miljoonaa euroa
Rakenteelliset muutokset: Luken ja Syken yhdistäminen, maataloustukihallinnon siirtyminen 3-portaiseksi, tukivalvonnan riskiperusteisuus, luopumistuen lopettaminen (järjestelmän muutos, 2020-luvulla mittavat säästöt)	–19
Maaseutuohjelman kansallinen rahoitus: Luonnonhoitopellot, LFA, suojavyöhykkeet, kerääjäkasvit, hankerahat	–23
Metsätalous: Metso 3 M€, pienpuun energiatuki 12 M€ (petu-momentin loput rahat siirretään kemeraan)	–15
Hallinto: Ministeriö, ruokaketju, Evira, Metsäkeskus, kiinteistötoimitukset	–13
Leikkausten yhteisvaikutus vuonna 2019 yhteensä 70 miljoonaa euroa	
Maatalouslomitus: Muutetaan oikeutta lomitukseen esim. lisäämällä yrittäjän omavastuun osuutta ja tehostamalla lomituksen hallintomallia. Työryhmä valmistelee uutta maatalousyrittäjien lomituspalvelulakia.	–20/vuosi heti 2016 alkaen
Kansallinen maataloustuki: Huom! Tukea leikataan, jos yhteiskuntasopimusta ei synny elokuuhun 2015 mennessä.	–30

JUHA SORRI

”Puun ja turpeen käyttöä lisäämällä saadaan työtä maaseudulle ja voidaan vähentää kivihiilen tuontia”, sanoo viljelijä Minna Häkkinen.

Karjatilallinen kiittelee hallitusohjelmaa

MUURAME (MT)
MTK:n Korpillahti-Muuramen tuottajayhdistyksen puheenjohtaja **Minna Häkkinen** löytää perussinimultahallituksen hallitusohjelmasta tuoreeltaan useita hyviä elementtejä.

”Ohjelman yleisviestinä on, että hallituksella on halua vähentää byrokratiaa ja purkaa normistoa. Tärkeintä onkin sääntelyn purkaminen ja tuotantopanoksen hintojen laskeminen”, Häkkinen toteaa.

Myönteisenä hän pitää myös luonnonvarojen käytön lisäämistä. ”Metsätalouden vauhdittaminen suosii myös viljelijöitä erityisesti täällä Keski-Suomessa, jossa metsätalous tukee maataloutta.”

Häkkinen uskoo, että yrittäjävähennykset tuovat tiloille helpotusta maksuvalmiuteen.

”Myös se, että pyritään saamaan ennakkomaksuja tukiin, voi helpottaa kassakriisiä.”

Jyväskylän kupeessa, Muuramessa karjatilalla työskentelevä Häkkinen tekee myös maaseudun neuvontapalveluita ja kirjanpitotöitä.

”Annan hallitusohjelmalle kouluarvosanan kahdeksan ja puoli, vaikka maatalouteen kohdistuvat leikkaukset kirpaisevat. Maatalouden tuet jo tippuivat huomattavasti viime tukikaudella, joten kyllä tästä lovi jää.”

JUKKA KOIVULA

POIMINTOJA HALLITUSOHJELMASTA

Haja-asutusalueille lisää rakennuksia

Haja-asutusalueiden rakentaminen on helpottumassa. Hallitus linjaa strategisessa ohjelmassaan useita muutoksia maankäyttö- ja rakennuslakiin.

Vuosia kestävät valituskierteet halutaan panna aisoihin.

”Kaikissa rakentamis- ja ympäristöasioissa siirrytään menettelyyn, jossa valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttää ensin valitusluvan saamista. Maankäyttö- ja rakennuslupapäätösten valitustapausten oikeudenkäyntimaksuja korotetaan. Selvitetään siirtyminen kaavoitusasioissa kunnallisvalituksesta hallintovalitukseen”, listataan hallitusohjelman liitteessä normitalkoiden työkaluja.

Suunnittelutarvealueita koskevia säädöksiä lievennetään ja poikkeamistilanteissa päätösvaltaa siirretään elykeskuksilta kunnille.

Ylipäänsä kuntien toimivalta rakentamisasioissa on kasvamassa. Sen sijaan elykeskusten valtaa halutaan pienentää: niiden rooli kaavoitus- ja rakentamisasioissa muutetaan konsultoivaksi. Myös elykeskusten valitusoikeutta kaavapäätöksistä rajoitetaan.

Myös kesämökin muuttaminen vakituiseksi asunnoksi halutaan tehdä nykyistä helpommaksi. Pienimuotoinen piharakentaminen sekä esimerkiksi aurinkopaneelien ja maalämpöpumppujen asentaminen halutaan vapauttaa lupabyrokratiasta niin, että pelkkä ilmoitus riittää.

Tuottajajärjestö MTK:n mielestä uudistukset tuovat oikeudenmukaisuutta maankäyttöön.

”Nämä linjaukset ovat erittäin tervetulleita maaseudun väelle ja maanomistajille”, sanoo MTK:n ympäristöjohtaja **Liisa Pietola**.

Jätevesiasetus kevenee

Juha Sipilän (kesk.) hallitus keventää jätevesiasetuksen määräyksiä roimasti. Pilaantumisherkillä alueilla, kuten rannat ja pohjavesialueet, noudatetaan edelleen kuntien ympäristönsuojelu- ja rakennusmääräyksiä. Muilla alueilla olevien ennen vuotta 2004 rakennettujen asuinkiinteistöjen osalta luovutaan kalenteriin sidotusta jätevesiremonttien määräajasta.

Näiden osalta kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän riittävyys tarkistetaan asuinkiinteistöjen rakennuslupaa vaativien peruskorjausten yhteydessä.

Hallitus lupaa myös sallia hevosenlannan polttamisen energiantuotannossa. Sekä jätevesisäädökset että hevosenlannan polttokielto ovat herättäneet kovaa arvostelua jo vuosikausia.

Jätevesijärjestelmää ei vaaditakaan kaikilta kiinteistöiltä.

Yllätyspäätös: Syke liitetään Lukeen

Hallitus aikoo yhdistää Luonnonvarakeskuksen (Luke) ja Suomen ympäristökeskuksen (Syke). Luke kuuluu maa- ja metsätalousministeriön ja Syke ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön alle.

Fuusiolla saavutetaan säästöjä vuonna 2017 kahdeksan miljoonaa euroa ja sen jälkeen vuosittain vajaat 20 miljoonaa euroa.

Syken pääjohtajalle **Lea Kaupille** yhdistäminen tuli yllätyksenä. ”Siitä ei ole kukaan puhunut aiemmin”, hän sanoo Helsingin Sanomille.

Sykessä on 650 työntekijää ja Lukessa 1 570.

Luke aloitti toimintansa vuoden alussa, kun Metsäntutkimuslaitos, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos sekä maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen tilastotehtävät yhdistettiin.

Yhdistetyt laitokset joutuvat vähentämään henkilökuntaansa. Parhaillaan Lukessa käydään yt-neuvotteluita, joiden tavoitteena on vähentää 210 työntekijää.

Normitalkoot yrittäjien hyväksi

Hallitus pyrkii tosissaan keventämään sääntelyä. Toimialoittain perataan ihmisten arkea ja yrittämistä haittaavia säädöksiä. Ohjelmassa nimetään maatalous erikseen.

”EU-säännösten toimeenpanossa pidättäydytään kansallisesta lisäsääntelystä”, tekstissä todetaan.

Keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Kimmo Tiilikainen**, joka johti ohjelman valmistelussa julkisen talouden työryhmää, nostaa normien purkamisen maaseudun yrittäjien näkökulmasta selvimmäksi myönteiseksi tekijäksi yrittäjävähennyksen lisäksi.

”Se tulee olemaan äärimmäisen vaikea harjoitus, mutta toivon mukaan se palauttaa ihmisten uskon yrittämiseen.”

Normitalkoot kohdistuvat myös kuntiin. Ne saavat sääntelyn sijaan lisää vapautta päättää, miten ja mitä palveluja ne hoitavat.

Liikuntatunteja lisätään ja liikuntaa halutaan jokaiselle koulupäivälle.

Koulutukseen raju säästöohjelma

Tuleva opetus- ja kulttuuriministeri **Sanni Grahn-Laasonen** (kok.) joutuu panemaan toimeen ankaran säästöohjelman koulutuksessa. Koulutuksesta, opetuksesta ja tieteestä aiotaan säästää yli 600 miljoonaa euroa hallituskauden aikana.

Oppositiopuolueet ovat kritisoineet koulutussäästöjä kovin sanoin, semminkin, kun ennen vaaleja tänä keväänä keskusta ja perussuomalaiset arvostelivat koulutukseen suunniteltuja säästöjä. Aiheesta tehtiin eduskunnassa myös välikysymys.

Peruskoulun näkyvimpiä muutoksia ovat digitaalisten apuvälineiden käyttöönotto ja liikuntatuntien tuhti lisäys liikuntaa halutaan tunti jokaiselle koulupäivälle. Leikkauksia on luvassa valtionapuihin, joilla on pienennetty ryhmäkokoja ja järjestetty esimerkiksi kerhoja.

Toisen asteen koulutukseen tehdään säästöihin tähtäävä rakenteellinen uudistus. Myös opintotuista säästetään.

Aikomuksena on säästää 190 miljoonaa euroa toisen asteen koulutuksesta. Säästö kohdistuu ennen kaikkea ammatilliseen koulutukseen ja oppisopimuksen lisärahoitukseen. Lukioita ei säästötavoitteissa mainita.

Kaikista kouluista opiskelijat halutaan paimentaa ansiotyöhön aiempaa varhaisemmin ja tehokkaammin.

Esimerkiksi korkeakouluista halutaan yhä suurempi osa nuorista jo kandidaatteina työelämään.

Kehitysmäärärahat leikkuriin

Kehitysyhteistyön määrärahat ovat yksi hallitusohjelman suurimmista leikkauksen kohteista.

Niistä säästetään neljän vuoden aikana 200 miljoonaa euroat, joka on laskutavasta riippuen 2530 prosenttia tämän vuoden menoista.

Useat kehitysjärjestöt ovat kummastelleet, miten näin suuret leikkaukset voidaan toteuttaa, kun varsinainen ohjelmateksti kansainvälisestä toiminnasta noudattaa samaa linjaa kuin ennenkin.

Suomi sitoutuu osallistumaan edelleen aktiivisesti kansainvälisten kriisien hallintaan sekä edistää demokratiaa, ihmisoikeuksia ja hyvää hallintoa.

”Hallitus kiinnittää kansainvälisessä toiminnassa erityistä huomiota ihmiskunnan suurten uhkien, kuten ilmastonmuutoksen, köyhyyden sekä ruoka-, vesi- ja energiapulan torjuntaan”, tekstissä painotetaan.